

teresse fulgt. Forhandlingerne igaar og idag og hørt paa de forskjellige Foredrag, der ere fremkomne; og da jeg selv har hørt saa rig Leilighed ikke blot igaar her i Thinget, men navnlig i det andet Thing, til at udtale mine Anskuelser, saa har jeg ikke kunnet føle nogen Trang til at tage megen Del i Debatten, idet jeg tør forudsætte, at mine Ytringer i det andet Thing ogsaa i det Væsentlige ere komne til dette Things Kundskab. Jeg skal derfor ogsaa nu, da jeg tør antage, at Forhandlingerne ere nærved at afsluttes, fatte mig i stor Kortbed. Jeg kan i Meget henholde mig til flere af de Talere, der igaar og idag have haft Ordet, og navnlig kan jeg henholde mig til det udførlige og vægtfulde Foredrag, som vi igaar hørte af den ærede Iste Landsthingsmand for Sjøbenhavn (Madvig). Jeg kan navnlig fuldstændig henholde mig til hans Ytringer. Igeoverfor den Anskuelse, der igaar blev fremsat af det ærede 7de Kongevalgte Medlem (Ulfing). Jeg maatte opfatte hans Foredrag igaar ganske saaledes som den nævnte kjøbenhavnske Landsthingsmand, men det ærede Kongevalgte Medlem har nu ment, at det noget var blevet misforstaaet af os begge. Den Anskuelse, der blev gjort gjældende af den ærede Kongevalgte Landsthingsmand, var jo denne, at, om ogsaa den videre Fremme af denne Sag ad Lovgivningsvejen blev standset, (saa vilde dette ikke si og for sig have nogen saa stor Betænkelighed, fordi det maatte staa Ministeriet frit ad administrativt Veie at træffe saadanne Bestemmelser, hvorved dog i det Væsentlige det Maal vilde kunne naas, som tilsigtes ved dette Lovforslag; saaledes omtrent faldt hans Ord. Det forekom mig, at hans nærmere Udførelse af, hvad han i sin Henseende havde tænkt sig, viste, at han i den Retning endog ikke veg tilbage for meget indgribende Foranstaltninger; skjøndt det vel forekom mig, at han idag søgte at give dem et noget lettere Anstrøg, men de gik dog i Virkeligheden ud paa aldeles at fritage Disciplene for Græst, hvortil han rigtignok foiede, at der saa skulde paalægges dem noget Andet istedet derfor, som han dog ikke nærmere betegnede. Jeg tror, at han selv havde følelsen af, at det var en meget mislig

Sag, dersom man vilde stille det Spørgsmaal til Disciplene i tolv eller tretten Aars Alderen, om de ikke kunde have Lust til at blive fri for 5 å 6 Timer ugentlig i Græst, og det for en meget lang Tid; ja man kan sige den længste Del af Skoletiden; det vilde være et meget farligt Spørgsmaal at stille til dem, naar der ikke dermed tillige fulgte en Antydning af, at de da kom til at overtage noget Andet istedetfor, naar der ikke ligeoverfor denne Lettelse ogsaa kom en tilsvarende Byrde; men naar man først er kommen ind herpaa, tror jeg, det maa siges, at man netop er kommen ind paa den Veie, som man kalder Evedeling. Med Hensyn til det, der skulde træde istedet som Bederlag for Græsten; vil man ogsaa neppe komme til noget Andet end netop en yderligere Udvikling af den Veie, der dog staar som den, der alene kan stilles op ligeoverfor den klassiske, nemlig den mathematisk-naturvidenskabelige; man vilde saaledes ganske vist befinde sig paa den samme Veie, men rigtignok, det maa jeg sige til, med en høj Grad af Uklarhed og Usikkerhed. Og dette vil jeg særlig fremhæve overfor en enkelt Side af den ærede Rigsdagsmands Ytringer, idet han nemlig bemærkede, at det kunde jo ske forsøgsvis, som noget Provisorisk. Men det er dette, som jeg mener netop i Skolens Interesse helst maatte undgaaes. Jeg anser det for at være meget misligt at ville indføre Bestemmelser i Skolen, som maa siges at have denne Karakter. For det Første ere i det Hele taget alle indgribende Forandringer i Skolens Ordning af den Bestaffenhed, at man for overhovedet at kunne have en virkelig Dom om dem, maa forudsætte, at de i en Mærkelig ere blevne prøvede; den Dom, der sældees for, vil aabenbart være forhastet; og dernæst er det klart, at det, som endnu trykker Skolen og i lang Tid har trykket den, er netop den Omstændighed, at det staar svævende og usikkert hen, hvad den endelige Bestemmelse skal blive om den Skikkelse, som Skoleordningen skal modtage, og dette vilde, altsaa fortsættes, hvis Ministeriet gik en saadan Veie. Jeg maa med det ærede Iste Medlem for Sjøbenhavn (Madvig) gaa ud fra, at det er ugjørligt at gaa denne Veie; jeg holder mig overbevist om,